

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine

„OBRRTNI VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak petek ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . Din 1—

Glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“, „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ in obrtnih društev Dravske banovine.

Uredništvo in upravlništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Ponatiski dovoljeni le s navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici, podružnici v Ljubljani 10.860.

XIII. letnik.

V LJUBLJANI, dne 12. decembra 1930.

Štev. 50.

Obrtništvo pozdravlja novega bana!

Ob imenovanju gospoda dr. Drago Marušiča banom Dravske banovine je Zveza obrtnih zadrug izrekla novemu banu svoje čestitke s tem-le dopisom:

»Vaše Blagorodje, velespoštovani gospod ban!«

Njegovo Veličanstvo kralj je Vas imenoval banom Dravske banovine in postavil za svojega namestnika v naši lepi domovini.

K temu odličnemu in najvišjemu imenovanju se Vas usoja podpisano načelstvo v imenu obrtnih zadrug in slovenskega obrtništva izreči svoje najodkritosrenejše in najtoplejše čestitke.

Ko nastopate to dostojanstveno in odgovorno funkcijo, Vas obrtništvo Dravske banovine iskreno pozdravlja z željo, da bi nam ostali in upravljali na tem visokem in odličnem mestu še dolgo vrsto let.

Kot odličnemu delavcu na kulturnem polju in neustrašenemu borcu za naše narodno ujedinjenje in osvobodjenje naše mile domovine Jugoslavije, Vas izročamo svoje neomejeno zaupanje in udanost.

Prosimo Vas, velespoštovani gospod ban, za Vašo vsestransko podporo v našem nesebičnem delovanju za povzdigo in procvit obrtniškega stanu in za Vašo blagohotno naklonjenost.

Blagovolite sprejeti tudi ob tej priliki izraze našega najodličnejšega spoštovanja in udanosti.

Načelnik: Josip Rebek, l. r.

Tajnik: Kramaršič, l. r.

Zveza obrtnih zadrug je nato prejela tale odgovor gospoda bana:

Gospod načelnik!

»Za prijazne čestitke kakor tudi izraze zaupanja in vdanosti, ki ste mi jih izrekli povodom mojega imenovanja za bana Dravske banovine, blagovolite sprejeti moje toplo zahvalo.

Obenem Vam sporočam, da bom vsikdar pripravljen podpirati Vas v Vašem hvalevrednem stremljenju za povzdigo in procvit obrtniškega stanu.

Blagovolite sprejeti izraze mojega odličnega spoštovanja.

Dr. Marušič, l. r.

Priobčujemo z največjim veseljem in zadoščenjem ta odgovor gospoda bana naši najuglednejši obrtniški korporaciji, ker dokazuje, da bo našlo naše težko preizkušeno obrtništvo v novem banu g. dr. Dragu Marušiču najkrepkejšo oporo.

Novega bana poznamo kot visoko izobraženega, res jugoslovansko čutečega moža železne volje in energije, ki je kot borec-dobrovoljec pokazal ljubezen do svojega naroda in domovine v časih, ko je bilo jugoslovanstvo še velezdaja. Na take može gledamo res s ponosom in zaupanjem. Ni čuda, ako je njegovo imenovanje vzbudilo veliko veselje in zadoščenje tudi med masami slovenskega obrtništva. V težkih časih, katere danes preživlja naše gospodarstvo, potrebujemo bolj kot kdaj na vodilnih mestih neustrašene, dalekovidne in izkušene može, ki nas poznajo in razumejo in ki imajo srce za malega

človeka, ki s svojim umom in marljivimi rokami proizvaja, ustvarja in gradi.

Dravska banovina, ki je dežela malega poljedelca, je še posebno odvisna od obrtnosti. Malo je kmetij, ki bi mogle res popolnoma in zadovoljivo preživljati lastnike in družino. Večina kmečkih sinov in hčera mora od doma s trebamom za kruhom. Največ

jih sprejme in preživi obrt. Ker je dohodek slovenskega obrtnika, posebno na vasi, preskromen, se mora ukvarjati s poljedelstvom. Dravska banovina bolj kot katera druga kaže značilen pojav, da kmet obrtuje in obrtnik kmetuje.

Novega bana dr. Draga Marušiča slovensko obrtništvo pozdravlja z zagotovilom, da bo v njem našel krepko in zanesljivo oporo pri svojem delu za povzdigo naše Dravske banovine.

Važni sklepi ministrskega sveta.

Včeraj se je vršila pod predsedstvom Nj. Vel. kralja seja ministrskega sveta, na kateri so poročali kralju poedini mnistri ter so bili sprejeti velevažni sklepi za povzdig našega gospodarstva.

Minister za trgovino in industrijo naj:

1.) takoj v začetku prihodnjega leta poskrbi za to, da se otvorita podjetnici Državne obrtne banke v Ljubljani in Sarajevu;

2.) razvija čim večjo in močnejšo državno intervencijo v cilju boljše organizacije izvoza ter preko Privil. izvozne družbe, ki bo svoj delokrog razširila tudi na izvoz vina, čim bolj podpira izvoz poljedelskih proizvodov. Temu cilju naj služi tudi trgovinsko-politične mere v smislu sklepov, sprejetih na konferencah agrarnih držav;

3.) določi s pravilnikom v naširjem obsegu klimatične in turistične kraje, da bi se mogle povsod, kjer je to potrebno, zasigurati davčne in carinske ugodnosti za gradbo in izpopolnitev hotelov in penzionov brez ozira na število sob, predvidenih v novem zakonu o hotelski industriji.

Finančni minister naj z ozirom na gospodarske prilike, ki danes vladajo,

1. donese zakon o znižanju osnovne davčne stopnje za zemljarino od 12 na 10 odst., za leto 1931, z veljavo od 1. januarja 1931.

2. zniža se državna trošarina na vino za 50 odst., to je za 50 par pri litru. Pokritje naj najde v povišanju trošarine na pivo in špirit;

3. odredi, da se v obrokih tekom 5 let plačujejo vsi davčni zaostanki po starih davčnih zakonih. Izplačani davčni zneski naj se vknjižijo na račun novih davkov. Za davčne zaostanke naj se računa obrestna mera 3 odst. na mesto dosedanjih 6 odst.

4. izdela novi monopolski zakon in postopek o monopolskih prestopkih, na podlagi katerega se bo po novih načelih ugotovil prestopok, pri čemer se bo oziralo na ugovore, ki so bili dozdaj izraženi v pogledu monopolskih prestopkov in kazni.

Minister za zgradbe naj:

1.) odredi banskim upravam, da se delo na cestah izvrši čim bolj in čim pravilneje. V bodoče naj se vrši popravilo cest v dobi, kadar je prebivalstvo najmanj zaposleno s poljskim delom. Delo pri kuluku naj se dodeli čim bližje kraju stanovanja, polje-

delem pa naj se odkupnina za osebno delo zniža kar najbolj in tudi pod povprečno delavsko mezdo v dotičnem kraju;

2.) s spremembo zakona o nedržavnih cestah omogoči nadomestovanje kuluku, ki naj bo splošno dopustno tudi osebam v starosti od 55 do 60 let, rodbinski člani pa se lahko medsebojno zamenjajo že v starosti od 16 let dalje. Sprememba omenjenega zakona mora tudi vsebovati določbo, da osebe, ki se pošljejo v zamenjavo za odsluženje kuluka, ni treba zavarovati pri uradu za zavarovanje delavcev.

Minister za promet naj

1.) zniža in prilagodi železniške tarife in tarife rečne plovbe, da se na ta način olajša prevoz in znižajo cene življenjskim potrebščinam, zlasti živilom. Znižanje naj obsega pri daljavi nad 400 km in najmanjši količini -5 ton za žitarice 20 do 45, za otrobe 60, suhomesnato robo 23 odstotkov. Tudi za prevoz umetnih gnojil naj se določijo posebne ugodnosti. S primernim voznim redom naj se izboljšajo zveze obalne plovitve, pri čemer naj se upoštevajo želje prebivalstva. Rečna plovitba naj zniža svojo tarifo za izvoz cerealijskega 25 odstotkov. Z nabavo motornih vozil naj se izboljšajo zveze v lokalnem železniškem prometu, da se na ta način ves promet prilagodi stvarnim potrebam domačega gospodarstva.

Minister financ in minister za kmetijstvo naj v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo

1. ukineta izvožno carino na volno, tako da bodo ukinjene vse izvozne carine na kmetijske pridelke;

2. ukineta, v kolikor še obstoja, uvožno carino na kmetijske stroje in pluge, za kar naj si zagotovita potrebne kompenzacije;

Nadalje naj min. za kmetijstvo ukrene še razne druge korake za pospeševanje kmetijstva. Važne ukrepe imajo storiti tudi minister za soc. politiko in soc. zdravje, prosvetni in notranji minister ter minister za šume in rudnike.

Končno je bilo na seji ministrskega sveta pod kraljevim predsedstvom sklenjeno, naj se v prihodnjem proračunskem letu izvaja v državnem, v banovinskih in v občinskih proračunih čim večja štednja in omeje izdatki na neobhodne potrebe, ki so v splošno korist.

Reforma socialnega zavarovanja.

Naše gospodarske in delavske korporacije so pravkar dobile v izjavo načrt zakona o socialnem zavarovanju delavcev, ki ga je izdelalo ministrstvo za socialno politiko.

Posebne važnosti za naše gospodarske kroge je razširjenje zavarovanja tudi za primer starosti, onemoglosti in smrti, ki je bil sicer dosedaj predviden a se ni izvedel, ker je bilo preočividno, da bi obremenitve, zvezane s takim zavarovanjem, pri sedanjem težkem položaju gospodarstva enostavno ne prenesle. V načrtu je predvideno tudi zavarovanje za primer brezposelnosti, ki se pa uredi s posebnim zakonom.

Novi zakon o socialnem zavarovanju se nanaša na 700.000 delavcev v naši državi in je na njem globoko zainteresirano celokupno naše gospodarstvo. Nič manj važen je seveda za delavske kroge, zlasti zaradi uvedbe starostnega zavarovanja in zavarovanja za primer onemoglosti in smrti. S tem se bo socialni položaj delavcev znatno izboljšal.

Za razliko od dosedanjega zakona o zavarovanju delavcev sloni novi zakon o socialnem zavarovanju na načelu širše samouprave, s čimer se poenostavlja administracija, a obenem poveča nadzorstvo države. Dočim je obseg zavarovanja razširjen za primer starosti, onemoglosti in smrti, so na drugi strani znižani doprinosi za posamezne vrste zavarovanja.

Zakon osvaja načelo obveznega zavarovanja. Ta obveznost nastane v onem trenutku, v katerem stopi delavec v službeno razmerje. Izvzete so od obveznega zavarovanja samo one osebe, ki zaslužijo letno 72.000 Din. Zakon osvaja nadalje načelo centralizacije zavarovanja v enem zavodu, dočim se zavarovanje samo izvaja po krajevnih organih. Načelo centralizacije je usvojeno iz razloga, ker je dosedanja praksa pokazala, da je za finančno stran zavarovanja najprimernejša oblika administracije. S tem zakonom se obenem unificirajo vse vrste zavarovanja in sicer za primer bolezni, nesreče, onemoglosti, starosti in smrti s celokupnim doprinosom v izmeri 10 odstotkov zavarovane mezde.

Uprava urada za zavarovanje je zasnovana na čelu samouprave in bo v rokah delavcev in delodajalcev. Eno tretjino članov samoupravnih organov zavarovalnih uradov imenuje minister socialne politike iz vrst delavcev in delojemalcev, s čimer se bo v gotovi meri povečala državna kontrola poleg kontrole, ki je že sicer predvidena v zakonu. Po načrtu zakona bo država doprinala tudi gotove prispevke za centralo socialnega zavarovanja, zlasti za primer invalidnosti.

Zdravstveno službo bo vršil kader zdravnikov-uradnikov in pogodbenih zdravnikov, ker se je sistem svobodne izbire zdravnikov izkazal v praksi za škodljiv in za predrag.

Zavarovanje za primer brezposelnosti bo urejeno s posebnim zakonom. Do sprejetja tega zakona bodo

brezposelni delavci dobivali podporo po predpisih o davanju podpore brezposelnim.

Obveznost zavarovanja velja za vse osebe, ki dajo na področju kraljevine Jugoslavije stalno ali začasno na osnovi kakršnegakoli delovnega in službenega odnošaja svojo telesno ali umno silo v najem, brez ozira na spol, starost in državljanstvo. Med osebe, za katere velja obveznost socialnega zavarovanja, spadajo tudi vajenci, volonterji, učenci javnih obrtnih šol in zavodov in one osebe, ki še niso izučene in zaradi tega ne dobivajo nobene plače ali mezde, odnosno manjšo od običajne. Minister socialne politike je pooblaščen, na predlog središnjega urada za socialno zavarovanje samega dovoliti izjeme za posamezne učne zavode.

Zavarovanje je obvezno tudi za one, ki vzamejo kako delo v zakup in ga izvršujejo v lastni delavnici ali stanovanju po naročilu in za račun drugih oseb, ki se bavijo z obrtjo, trgovino ali industrijo. Sem spada tako zvana hišna industrija. To velja tudi za primer, da sami nabavljajo potrebni material in surovine ne glede na to, če poleg tega delajo še za svoj lastni račun. Obveznost zavarovanja se z novim zakonom razširi tudi na posadko vseh domačih pomorskih in rečnih ladij tudi v primeru, če se te ladje nahajajo v inozemstvu. Minister socialne politike bo izdal poseben pravilnik, kako se bo to zavarovanje izvajalo.

Ker pride novi načrt zakona o socialnem zavarovanju itak v razpravo v naših gospodarskih korporacijah, bomo imeli priliko, da o njem še podrobneje izpregovorimo. Toda na eno moramo opozoriti že danes.

Za starostno zavarovanje se bodo zbirali prispevki tudi od velike mase obrtniškega pomožnega delavstva. Tega imamo danes gotovo okrog 20.000 samo v Dravski banovini, torej eno petino vseh zavarovancev. Mirno lahko trdimo, da okrog 80% tega delavstva po določenih letih učenja in pomožniške dobe prej ali slej pride iz vrst delavstva v vrste samostojnega obrtništva.

Kaj se bo zgodilo z plačanim denarjem teh zavarovancev? Ali naj se plačujejo prispevki 10, 15 ali 20 let morda zato, da potem zapadejo in da delavec, ko postane obrtnik, ne bo imel nič od tega.

Za enkrat ne rečemo še nič, temveč samo opozarjamo, da bo treba paziti, da ne bo naš obrtniški delavec plačeval dolga leta težke denarje zato, da bodo z njimi zavarovani za starost in uživali sadove zavarovanja drugl.

J. S.

O barvanju čevljev s pršenjem.

Danes je tehnika barvanja in plekkanja s pršenjem barv, dosegla že mnogih del popolnoma izpodrinila čotoliko popolnost, da utegne gledé pič. To velja za najraznovrstnejše predmete, ki jih je treba pobarvati, najsi bodo iz lesa, kovine, tekstilij ali usnja. Barvanje usnja je važno osobito za čevljarje, ki se danes že precej bavijo z barvanjem čevljev. Čevljar ima vedno manj dela in zasluzka. Zato je važno, da si ustvari še kak nov vir zasluzka, najsi bo še tako majhen, ker mu je vendarle dobrodošel. Zato se morajo čevljarji zanimati tudi za barvanje usnja z modernimi specialnimi aparati za pršenje. V naslednjem hočemo dati našim čevljarjem nekaj nasvetov.

Če bi hotel čevljar barvati čevlje s toliko barvami, kakor je danes raznih vrst usnja, bi moral imeti celo zalogo barv različnih nijans. Da si to prihrani in da more isto doseči samo z malo zalogo nekaterih barv, si mora znati pomagati z mešanjem barv. V ta namen potrebuje samo 7 glavnih barv: belo, rumeno, rdečo, bordorudečo, rujavo, modro in črno.

Barve se mešajo ali tako, da se sestavljajo po gotovem razmerju v teži, ali po količini (volumen). Zanesljivejšé je pač mešanje po težinskih delih. Še zanesljivejšé pa je, če se razdeli

visoka in ozka steklenica z nizkim vratom, ki je od dna do vrata popolnoma enako obsežna, v določeno število delov, n. pr. v 100 delov. Če vzamemo steklenico, ki je do vrata visoka 20 cm, t. j. 200 mm, bi na vsak del, ki ga zaznamujemo s črtico, odpadlo po 2 mm. Takih črtic bi bilo potem 100.

Pri mešanju barv je treba razlikovati, ali hočem barvati z aparatom za pršenje ali s čopičem. V prvem primeru (pršenje) se napolni steklenica do polovice, torej do 50. črtice, z barvnim dodatkom, nato pa se stresejo poedine barve po določenih delih. Steklenica se nato krepko strese. Barva je pripravljena.

V drugem primeru (prevlečenje s čopičem), se dene v steklenico barvni dodatek samo do ene četrtine, t. j. za nadaljnih 25 črtic, dodatka za povleko in potem šele barve po določenih delih (črticah). Steklenica se krepko strese in barva je gotova.

Za barvanje čevljev iz blaga se sestavi barva tako, kakor smo gori povedali, doda pa še 10 črtic dodatka za blago in razen tega še 100 delov barvnega dodatka. Mnogi čevlji se dajo pobarvati s pršenjem trpežno in lepo samo s kislimi barvami ali z barvami, ki postanejo stalne z odgovarjajočo utrditvijo (Dämpfung).

Brokatni čevlji: Zlate, srebrne, bakrene in aluminijaste bronce se vstavijo v barvnem dodatku in sicer po enakih delih. Tej zmesi se nato doda enaka množina brončnega laka. Ta mešavina pa se ne drži dolgo. Zato se jo mora napraviti samo toliko, kolikor se je takoj potrebuje.

Okraski in dvobarvna pršenja se izvrše na sledeči način. Okraski se najpreje naprše, nato pa se pokrijejo s papirnim vzorcem ali tudi z gumijsko raztopino (Nham-Milch). Šele nato se naprši druga barva in se nato odstrani gumijasta raztopina.

Prav često zahtevajo stranke posebne okraske na lakaste čevlje. V takem primeru se napravi iz tenke lepenke ali še bolje iz kovinske pločevine vzorec. Ta se položi na lakovo usnje in se nato popršijo okraski z lakovim omehčevalcem (Lackerweicher). Lak postane mehak in treba je nato hitro, dokler je lak še mehak, napršiti eno barvo, ki se želi.

Opozarjamo, da je treba postopati pri pršenju barv previdno, ako je v bližini kaka peč ali ogenj. Pršilno napravo je treba postaviti daleč proč, ker se barva in plini, ki nastajajo pri pršenju, prav radi vnamejo. Prostor kjer se prši, mora biti toplej 20° C, svetel, zračen in brez prahu. Kako se čevlji pripravijo, preden se barvajo, povemo v prihodnjem članku.

(Nadaljevanje sledi.)

Zgradba centralnih kurjav.

V prvih letih po vojni so prišli na trg takozvani kotli za kurjavo sob. Ti se postavijo ali v kuhinji ali v kakem drugem prostoru, ki ga je treba kuriti, pa tudi v predsobi. Z oddajo toplote teh kotlov se doseže navadno zadostna toplota v dotičnem prostoru, tak da posebno kurilno telo tam ni več potrebo.

Za postavljanje sobnega kurilnega kotla v kuhinji je treba le malo prostora. On razgreje kuhinjo, kar je dovolj, če se kuha s plinom. Iz tega razloga se danes često opuščajo štedilniki na premog ter se poleg sobnega kurilnega kotla postavi plinska peč (štedilnik). Kot prvi kurilni kotel te vrste so uvedli takozvani Nargov kotel, ki ima še danes vodilno mesto med malimi kurilnimi kotli.

Razumljivo je, da je dandanes uporabljati kotli s stalnimi kurilnimi kotli precej vsestranska. Glede naprave cevnih vodov velja to, kakor pri kurjavah na kuhinjske štedilnike.

Za kurilna telesa se v zvezi z malimi kurilnimi kotli uporabljajo moderni radiatorji novejšé konstrukcije, ki imajo napram starejšim radiatorjskim modelom to prednost, da imajo pri manjši vsebini vode enak kurilni učinek. Tu so prodrli originalni Clasic-radiatorji.

Pri današnjih razmerah so se uporabljale prav često etažne male kurjave s sobnimi kurilnimi kotli tudi zato, da se preprečijo med najemniki spori radi razdelitve prispevkov za stroške kurjave.

Poudariti je treba izrecno še to, da se preje omenjenih kurjav ne vzida v nove zgradbe, kar je samo ob sebi umevno, temveč da se vedno bolj opremljajo z moderno centralno kurjavo tudi stare hiše. Vzidava centralnih kurjav v stare hiše se izplača že v nekaj letih s prihranki na kurivu, ki ga silno požre kurjava z glinastimi pečmi.

Veliko razširjenje male kurjave v zadnjih letih je povzročilo, da so se začeli baviti s temi kurilnimi napravami tudi mnoga instalacijska podjetja za splošne instalacije, za katera seveda polaganje cevnih vodov ne pomeni nikake težkoče.

Ni dvoma, da je marsikateri instalater dosegel prav lepe uspehe. Včasih se je mislilo, da je vsak klepar, instalater itd. brez nadaljnega zmožen, da izvrši kurilne naprave. Treba pa se je vprašati, ali je res vsak instalater na pravem potu. Marsikateri kurilne stroke gotovo ni pograbil od prave strani. Mnogi mislijo, da neko znanje v tehničnem računanju in formulah že zadostuje, da se morejo preračunavati take naprave. Da zadostujejo kurilne naprave temu, kar se pričakuje, je treba, da se pri vsaki taki napravi preračuna velikost kotla, potrebne kurilne površine in premer cevnih vodov; tega pa ne zna vsak. Gotovo je dosti jako inteligentnih obrtnikov instalacijske in kleparske stroke, ki so se izpopolnili in izobraževali še nadalje in imajo tudi primerno predizobrazbo, da morejo izvrševati proračune. Vendar pri kompleksnejših napravah ali pri napravah večjega obsega lasno proračunavanje prav rado odpove.

Treba je s poudarkom opozoriti in svariti pred tem, da bi se preračunavale kurilne naprave na podlagi nezadostnega tehničnega znanja. Osobito je obsojati preračunavanja na taksiranje kotelskih velikosti in radiatorjskih kurilnih ploskev kar na kratko roko in takole približno. Ravno ostra zima leta 1928-29 je pokazala, koliko se je v tem pogledu grešilo. Veliko število kurilnih naprav niti izdaleka ni ustrezala zahtevam, ki so se nanje stavile, kar ni škodovalo samo ugledu dotičnih instalaterjev, temveč tudi kurilni stroki sploh. Ob sebi umevno bo lastnik slabo izvršene in pomanjkljivo delujoče kurilne naprave svojim znanecem odsvetoval nabavo centralne kurjave. Pri takih primerih se vedno zopet ugotavlja, da občinstvo obsoja centralno kurjavo, dočim je treba iskati napako pri trvdkah, ki so jo instalirale.

Če se torej instalacijska tvrdka pozivlja, da predloži svojo oferto, je njena dolžnost, da točno in zanesljivo napravi proračun in projekt, če pa tega sama ni zmožna, da si ga pusti napraviti od usposobljene osebe, ki se s tem peča. Pri tej priliki pripominjamo, da se je treba čuvati pred ljudmi, ki se izdajajo in ponujajo za tehnični proračun centralnih kurilnih naprav, ne da bi nudili zadostno jamstvo za skrbno in strokovnjaško izdelavo projekta in izvršitev montažnih načinov. V nekkih nemških novinah je n. pr. inseriral toplotnotehnični biro, čegar vodja je bil brivec.

Za preračunavanje takih naprav so potrebni gradbeni načrti in če gre za stare hiše, floris in prerezi, iz katerih je razvidno število in velikost oken, jakost zunanjih in notranjih sten, kakovost tal in stropov in tudi zaželjeno stališče kurilnih teles, kotla itd. Za uspeh in za dobro delovanje naprave pa ni merodajen samo pravilen proračun, temveč tudi pravilna montaža.

Naša instalacijska stroka mora gledati, da se izpopolni in nudi samo kvalitetno dela, ki prenese vsako kritiko. Treba vestnega prevdarka in previdnosti. Potem bo manj razočaranja, pri publiku več zaupanja do centralnih naprav, pri obrtniku pa več naročil in zasluzka. (Konec.)

KAJ JE NOVEGA.

Borzna poročila. Tuje valute so stale v prošlem tednu v dinarjih in sicer: Berlin (nemška marka) 13'50, Budimpešta (madžarski pengö) 9'89, Curih (švicarski frank) 10'96, Dunaj (avstrijski šiling) 7'96, London (angleški funt) 274'70, Newyork (dolar) 56'45, Pariz (francoski frank) 2'22, Praga (češkoslovaška krona) 1'68, Trst (italijanska lira) 2'96.

Novoimenovani ban g. dr. Drago Marušič je prispel v nedeljo zvečer v Ljubljano ter prevzel banske posle.

Važna seja ministrskega sveta se je pod predsedstvom Nj. Vel. kralja vršila 11. t. m., pri čemer je kralj sprejel poročila poedinih ministrov o razmerah v narodu ter so bili storjeni važni sklepi, ki naj pomorejo k ureditvi in izboljšanju sedanjih gospodarskih in socialnih razmer.

Skupščine banskih svetov so bile otvorene 10. t. m. v Zetski, Dunavski, Primorski in Savski banovini.

Banovinske proračune so že izdelale nekatere banovine, med temi dunavska (182 milijonov), zetska banovina (122 milijonov) in savska banovina (168 milijonov Din.).

Konferenca za omiljenje krize v lesni industriji, na kateri bodo sodelovali predstavniki lesne industrije iz cele države, je sklicana v Beograd za 16. december in ji bo najbrž predsedoval minister za šume in rudnike g. ing. Dušan Serbec.

Zunanji minister dr. Marinković je odpotoval v terek zjutraj v spremstvu uradnikov zunanjega ministristva v Atene k pogajanjem za jugoslovansko-grško prijateljsko pogodbo.

100 milijard dinarjev znašajo izgube, ki so jih v enem dnevu utrpeli na newyorški borzi lastniki industrijskih vrednostnih papirjev vsled nenadnega padanja njihove cene, ki jo je povzročila težka gospodarska kriza.

Znani leseni pomol v sušaški luki, kjer se vkrcavajo potniki na parnike proti Rabu in Krku, se je v terek podrl radi vrhljivosti ter je padlo v vodo okrog 60 oseb, od katerih so štiri utonili.

Trgovinski muzej, v katerem bodo stalno razstavljeni razni izvozni proizvodi naše obrti in industrije, se je pravkar ustanovil v Beogradu ter mu načeluje kot ravnatelj g. Jaša Grgašević.

Ogromen zbor 100.000 kmetov iz cele Jugoslavije se je vršil v pondeljek v Zagrebu na Jelačićevem trgu, pri kateri priliki so zbrani kmetji svečano prisegli zvestobo in vdanost našemu kralju in državi.

Zagrebski peki so dobili prošli teden ukaz sreskega magistrata, da znižajo cene, kakor kaže, se ukazu nočejo pokoriti, ker so ostali še kljub temu pri prejšnjih cenah.

Za omiljenje gospodarske krize je čehoslovaška vlada določila poseben fond, ki znaša 150 milijonov čehoslovaških kron (252 milijonov din.).

Obrestna mera 17% letno znaša za emisijo 150 milijonov dolarjev državnih certifikatov — seveda v Ameriških državah, s čemer je dosežena nižina, kakršne zgodovina ameriških financ ne pozna.

Pošta, telegraf, telefon, poštna hranilnica, avtomobilski promet in gradnja železnice, ki se je nahajala dosedaj pod resorom gradbenega ministristva, je s posebno izpremembo zakona o ureditvi vrhovne državne uprave prešla v resor prometnega ministristva.

Fordov zastopnik se je v spremstvu ameriškega poslanika Princea zglašil pri ministru trg vine in industrije g. Demetroviču, ter se informiral, pod katerimi pogoji bi mogel Ford ustanoviti v Jugoslaviji svoje delavnice.

Spor med Češkoslovaško in Madžarsko radi medsebojnih gospodarskih odnošajev se je vsled prenehanja trgovinske pogodbe in radi nesprejemljivih zahtev z obeh strani, osobito Madžarske, tako poostiril, da utegne priti do medsebojne carinske vojne.

Ivan Bizjak, Ljubljana.

Razvoj našega pekovskega obrta.

Pekovski obrt je kakor malokateri drugi obrt izpostavljen kritiki javnosti; saj se bavi z izdelovanjem ene glavnih življenskih potrebščin, ki je potrebna vsem slojem ljudstva brez razlike. Radi se delajo peku očitki osobito radi cene kruha, češ da se zaračunava previsoko. To se tudi prav rado čuje, in vsakdo raje potegne z ohim, ki mu dopoveduje, da je treba ceno še bolj znižati. Pekovski obrtnik zato nima dosti prijateljev.

Peke se dela v pregostih primerih vendarle krivica. Njegov gospodarski položaj nikakor ni tako rožnat, kakor se to splošno domneva. Pod strogo kontrolo tržnih oblasti, pri občutnih davkih in socialnih bremenih in ob hudi medsebojni konkurenci je začel pekovski obrt v splošnem v zadnjih letih naravnost gospodarsko nazadovati. Treba bo ukreniti primerne korake, da se temu obrtu odpomore. Predvsem je treba posvečati pažnjo njegovi tehnični preureditvi in modernizaciji, ki bi dvignila kvaliteto dela in pri tem pocenila režijo, ki danes vsled vedno novih pasivnih postavk vedno bolj rase, v škodo podjetniku in konzumentu.

V naslednjem hočem podati kratak pregled razvoja in ureditve pekarn.

Napredek naših pekarn ni baš razveseljiv. V zadnjih letih je bilo postavljenih nekaj parnih peči samo v Ljubljani, Mariboru in Celju, kar pa pomeni v primeri z večino pekovskih obratov jako malo. Pretežni del naših pekarn v Dravski banovini ima še vedno navadne peči, ki se kurijo z drvmi.

O napredku pekovskega obrta bi mogli govoriti le, če se naši obrtniki modernizirajo. Parne peči se kurijo s premogom. Imamo pa že novejšo in izboljšano sisteme, pri katerih se uporablja za kurjavo električna in plin. To se izplača samo tam, kjer sta električna ali plin cenejša kot premog. Taka peč je velikega pomena ondi, kjer je treba štedeti s prostorom. To je važno osobito za mestne peke, ki imajo često na razpolago samo razmeroma tesen prostor. Pri takih pečeh odpade široki dimnik, kurilnica in shramba za premog. Delo v pekarnah z električno pečjo je mnogo snažnejše in bolj higijensko, kakor v obratih s premogovo kurjavo.

Večina pekarn s parno pečjo ima tudi električni stroj za mešanje testa. Mešanje testa v ostalih pekarnah se vrši zato tudi občutno dražje.

Vsak pekovski mojster bi moral gledati, da doseže čim hitrejšo, snažnejše delo. Tu pa mu ne pomaga samo modernizacija oprave. Treba je marveč, da ima na razpolago tudi primerno izvežbano osebje. Takega pa je na žalost vedno manj. Eden glavnih vzrokov temu kardinalnemu nedostatku je delavska zakonodaja, ki omejuje zaposlitev pri nočnem delu. Pri pekovskem obrtu je pač glavno delo ponoči. Po predpisih o zaščiti delavca pa je zaposlitev delavcev pod 18. leti ponoči strogo prepovedano. Posledica je, da pekovski vajenci ne smejo prisostvovati nočnemu delu v pekarni in da zato glavnega pekovskega dela ne poznajo. Uporabljajo se zato samo za popolnoma postranska dnevna dela. Pekovski mojstri, ki so dali vajencem priliko, da se uče tudi ponoči, so bili od inspekcije dela kaznovani z visokimi globami. Povdariti moram, da tudi z dežele, kjer se ne postopa tako strogo kot po mestih, prhajajo v mestne pekarnne pomočniki, ki kljub svojim spričevalom često niso za nobeno rabo.

Kvaliteta pekovskih delavskih moči zato stalno pada. To je tudi eden faktorjev, ki podražuje režijo, s tem pa tudi cene kruha.

Če hočemo torej preurediti in racionalizirati pekovske obrate in pre-

prečiti stalno naraščanje režije, bo treba poleg omiljena davčnih in socialnih bremen, znižanja cen sirovin (kvasu i. t. d.) ter modernizacije obrata skrbeti tudi za to, da se izpremeni delavska zaščitna zakonodaja tako, da ne bo povzročala padanja kvalitete delavca.

Pomočniški preizkuševalni izdelek in delo.

(Nadaljevanje.)

Lahko se pa to tudi drugače zgodi! Dovoljeno mi naj bo, da objasnim primer, ki naj oriše dovršitev takega preizkuševalnega izdelka, kateremu naj se posveča posebna pozornost tako s strani učnega, kakor tudi preizkuševalnega mojstra:

Za dovršitev preizkuševalnega izdelka, — n. pr. štedilnikovih kurilnih vrat, — je na razpolago 5 de-

tem se seveda podaljša njegova učna doba.

Preizkuševalni izdelek je naravno last učnega mojstra, ki naj se pa v zadruzi zaveže, da izdelka ne bo izročil izpraševancu, tudi če bi ga hotel plačati.

Poleg praktične preizkušnje naj se zahteva tudi potrebno teoretično znanje. Vprašanja naj obsegajo predvsem tvarinoznanstvo, računstvo, geometrijo in kalkulacijo blaga. Na ta način izvedena vajenska preizkušnja, pri kateri se polaga pozornost posebno na ročno usposobljenost, bo izredno uplivala na novega pomočnika; saj ga uveri, — koliko ceni izpraševalna komisija njegovo znanost. Na ta način izprašani mladi pomočnik bo naravno stopil z neko samozavestjo v pridobitno življenje, za kar bo tudi upravičen.

Življenski obstoj našega obrtništva zahteva, da si vzgajamo zdrav in strokovno usposobljen naraščaj. Vajenske preizkušnje so ob koncu učne

Ljudska univerza za ljubljanske obrtniške vajence.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v pondeljek, dne 15. decembra ob pol 7. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani, Kerkov trg (vhod iz Streliške ulice), V. vajensko predavanje. — Predava tajnik Aerokluba v Ljubljani gospod dr. Stane Rape o Doživljajih v zračnem morju s skioptičnimi slikami. — Vstopnina prosta. — Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in vajenci.

Vajensko predavanje na Jesenicah.

Z. o. z. v Ljubljani priredi v sporazumu z Društvom obrtnikov na Jesenicah v nedeljo, dne 14. t. m. ob 10. uri dopoldne v risalnici osnovne šole na Jesenicah poučno predavanje za vajence. — Predava g. Leop. Puhar, uradnik Higijenskega zavoda v Ljubljani, o alkoholizmu. Predavanje je za obrtni naraščaj, pa tudi za njih roditelje in vzgojitelje. Zato so k predavanju uljudno vabljeni tudi stariši, gg. mojstri in pomočniki. Vstopnina prosta.

RAZNO.

Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani podeli 4 ustanove po 100 Din za vdove od članov te blagajne. Prošnje je vložiti do 15. decembra t. l. pri blagajniku g. Ivan Kersnič-u, krojaškemu mojstvu, Prečna ulca št. 4.

Nove učne knjige. Gospod Ivo Tejkal, profesor Tehnične srednje šole v Ljubljani, je spisal in izdal v samozaložbi nastopne učne knjige za Strojne delovodske in Tehnične srednje šole: 1. Aritmetika, cena 60 Din za izvod. — 2. Osnovni pojmi diferencialnega in integralnega računa, cena 60 Din. — 3. Algebra, cena 150 Din. — Vse knjige so aprobirane od prosvetnega oddelka in jih najtopleje priporočamo.

Na Modno revijo T. K. D. Atene, ki se vrši dne 13. t. m. ob 20. uri zvečer v veliki dvorani Uniona s sodelovanjem ljubljanskih tvrdk in domačih tovarn, se opozarjajo obrtniški krogi. Na tej reviji se bodo imeli priliko seznaniti z načinom moderne žive reklame v okviru estetsko-kulturnih večerov.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je objavil izkaz najvažnejših statističnih podatkov za mesec november 1930, iz katerega je razvidno, da je bilo v tem mesecu 97.991 članov, t. j. 66.234 moških in 31.757 žensk; bolnikov: 13.000 moških, 914 žensk, skupaj 2278; odstotek bolnikov: 2,06 moških, 2,88 žensk, skupaj 2,32; povprečna dnevna zavarovana meza: 29,72 Din pri moških, 20,28 Din pri ženskah, skupaj 26,66 Din; celokupna dnevna zavarovana meza: 1.968.791,20 Din pri moških, 643.921 Din 60 p pri ženskah, skupaj 2.612.712 Din 80 p.

Kaj zahtevajo agrarne države? Kakor znano so stavile agrarne države jugovzhodne Evrope (Jugoslavija, Romunija itd.) na zadnji gospodarski konferenci društva narodov zahtevo, da se jim priznajo od strani industrijskih držav posebne ugodnosti pri uvozu žita. Govor je bil o preferenčnih carinah. To se pravi, da bi se morale dovoliti agrarnim državam izjemna znižanja uvozne carine na poljedelske produkte (rastline, žito, žitvina). Pri trgovskih pogodbah velja namreč načelo, da se ugodnost ki se priznava s trgovsko pogodbo eni državi, sama od sebe raztegne tudi na vse druge pogodbe države brez posebnega dogovora. Pri preferenčnih carinah pa bi to ne veljalo, temveč bi se ugodnosti nanašale izjemoma samo na dotične agrarne države, ne pa tudi na druge države, s katerimi obstoja tudi trgovska pogodba. S takimi zahtevami zadnjic v Ženevi nisimo uspeli, vendar pa akcija teče še dalje in je upati vsaj delnega uspeha.

Prireditve Velesejma v Ljubljani leta 1931. Velesejska uprava obvešča,

NOVOLETNA

voščila in priporočila

se bodo objavila v novoletni številki »OBRtnega VESTNIKA« v obliki malih inseratov, velikost

Ime in priimek,
poklic,

bivališče

cena 25 Din.

Kdor želi, da mu priobčimo novoletni inserat, naj takoj javi upravništvu »Obrtnega Vestnika«.

lovnih dni. Učni mojster mora strogo paziti na to, da vajenec nima morda že pred pričetkom dela pripravljene gotovih delov za preizkuševalni izdelek, katere si je pridobil morebiti kar pod roko. Gotovo se bo to poizkušalo. Če pa bo nadzorstvo učnega mojstra strogo, se bo česče pripetilo, da bodo posamezni vajenci pri tem zasačeni. Sledi naj strog ukor in zaplenitev dotičnega predmeta.

Pod temi okolnostmi je gotovo nemogoče, da bi se preizkuševalno delo pričelo predčasno. Kvečjemu se bo posrečilo posameznemu učencu utihotapiti kako nepotrebno malenkost, ki pa na dejstvu, da se izdelek v 5 dneh izvrši, nima dosti pomena.

Prvi dan preizkuševalnega tedna bo našel vajenca pri zgodnjem, marljivem in napornem delu. Prepovedati se mora vsaka pomoč s strani njegovih tovarišev.

Že prvi dan naj pride tudi tuji izpraševalni mojster in naj ožigosa s posebnim žigom do tedaj dogotovljene dele. S tem onemogoči, da vajenec izmenja kakšen kos od pripravljene materiala, če se mu med delom kaj ponesreči. Učni mojster pa pazi, da izpraševanec vzdrži običajni delovni čas z določenimi odmori, kar se brez skrbi lahko izvrši. Saj je za dogotovitev podan dovoljni rok. Posebna važnost se mora posvečati tudi temu, da se vsi izdelki izvrše ročno, ker uporabljajna, kakršnihkoli strojev (razen vrtanja), v čemer se šele pokaže prava strokovna usposobljenost.

Vsak dan naj se vajenec nadzoruje po enem članu izpraševalne komisije, ki naj si tudi od časa do časa notira posamezne opazke. Ako mladenič izvrši svoje delo pred določenim časom, hrani učni mojster izdelek, vajencu naj pa prepusti ostali čas za oddih doma. Če se pa delo v določenem terminu, kar je tudi možno, ne izvrši, mora se predložiti kljub temu izpraševalni komisiji. Zato dobi kandidat slabši red, če ne bo ocenjen celo z »nezadostnim«. S

dobe vajenca njegova mala matura! Kakor se da v drugih poklicih dokazati usposobljenost z izpitom, tako naj se tudi v obrti, kjer je tudi potrebno znanje. Še več: Vajenska preizkušnja mora izkristalizirati našo obrtno mladino, ki prehaja v krog obrtnih pomočnikov. Proč z vsemi milostnimi in propuščajočimi predsodki izpraševalnih komisij. Ustvarimo si v posameznih strokah poleg že obs toječega izpraševalnega reda še izpraševalni načrt. Hvale vredna je inicijativa neke ljubljanske zadruge, ki prireja redno dvakrat na leto tečaj za vajence, ki pristopajo k preizkušnji.

Vse naše dobrohotno popuščanje pri teh preizkušnjah ustvarja samo ono — lahkomiselno mnenje vajenca, češ preizkušnjo bom prestal, potem sem pa itak že pomočnik in nihče me ne more več siliti k učenju. Vajenec mora pristopiti k preizkušnji z zavestjo, da je prišel čas, ko mora pokazati svojo ročnost in sposobnost, ako hoče, da bo v pomočniškem stanu kaj veljal.

H koncu naj še pripomnim grdo razvaljo, ki postaja že podedovani greh, osobito na deželi. —

Dan preizkušnje je za vajenčovo dušo takorekoč prvi dan majhne samostojnosti in nikomur, najmanj pa mlademu pomočniku se ne sme brniti in kvariti veselja na njegovi sposobnosti in znanju, če uspešno dovrši preizkušnjo. Nečastno in žalostno je pa dejstvo, da se prepuste potem vajenci samim sebi, in se naposled skoro vedno opijo. Takih primerov imamo vsikdar ob preizkuševalnih dnevih preveč. Zato pa apeliram na merodajne faktorje in gg. mojstre, da posvete tudi tem slabim običajem vso svojo pozornost in skrb, da se odpravijo.

(Konec.)

Pristopajte k Obrtniški Samopomoči!

Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 10, priličje.

da se vrše v letu 1931 njene glavne prireditve v sledečih terminih: XI. mednarodni splošni vzorčni velesejem 30. maja do 8. junija 1931 in Jesenski mednarodni velesejem s posebnim oziranjem na agrikulturo, turizmo, higijeno 29. avgusta do 9. septembra 1931. Vse delo, skrb in trud hočemo posvečati še dalje velikim idejam, na katerih je zasnovan Ljubljanski velesejem, ta afirmacija naše gospodarske borbenosti in hotenja. Saj boj za obstanek še ni dobojevan in daleč je še naša obljubljen dežela. Zato je naša dolžnost, da vztrajamo v borbi za srečnejšo bodočnost, saj bodočnost naroda in države ni samo v idealnih dobrinah, temveč predvsem v dobro in solidno urejenem gospodarstvu. Jugoslavija mora postati mogočna in ugledna država, ki nam bo vsem brez izjeme v čast in ponos.

Bančni polomi v Ameriki. Zadnje tedne poročajo dnevno iz Amerike o bančnih polomih, pri čemer gre večinoma za manjše provincialne banke. Samo pretekli teden je najavilo insolvenco 117 bank z glavnico 200 milijonov dolarjev. Tako številnih bančnih polomov ne beleži zgodovina ameriškega bankarstva od težke krize leta 1921. sem. Skupna bilančna vsota insolventnih bank znaša okrog 800 milijonov dolarjev, kar odgovarja v našem denarju 45 milijardam dinarjev.

Večja dobava železniških progov za grške železnice. Društvo Peloponeških železnic v Ateni je razpisalo javno licitacijo za nabavo 90.000 železniških pragov in 231 m³ specialnih pragov z rokom prejema ponudb v zaprtih kuvertah 8. januarja 1931. Razpis s podrobnimi pogoji je interesentom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

Notranjepolitične zmede v Španiji se še vedno ne morejo ustaliti in pravkar prihajajo iz Barcelone vesti, da je splošna stavka delavcev v polnem razmahu, na dnevnem redu so nemiri, pri katerih je bilo ubitih mnogo ljudi.

DOBAVE.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 15. decembra t. l. ponudbe glede dobave plinskih cevi in stenja. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do decembra t. l. ponudbe glede dobave klosetnih delov iz fajanse. — Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 18. decembra t. l. ponudbe glede dobave konopnenih vrvi. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — **Strojni oddelek** Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. decembra t. l. ponudbe glede dobave 170 kg medene žice, 2000 komadov zakovic, 100 kg žičnikov, 400 kg železa za avtogensko varenje. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 11. decembra t. l. ponudbe glede dobave 5 kg usnja; do 18. decembra t. l. pa glede dobave 100 komadov rudarskih odev. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 18. decembra t. l. ponudbe glede dobave sesalke za preiskovanje kotlov in cevi ter glede dobave strešne lepenke, ležišč za vozičke in razne železnine. — Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 18. decembra t. l. ponudbe glede dobave vijakov z maticami, olja za jamske vozičke, mizarskega orodja in jeklenih vrvi. — Dne 18. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave eternita. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 16. decembra t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave pohištva za opremo prog. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.) — **Strojni oddelek** Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. de-

cembra t. l. ponudbe glede dobave 3700 zvitkov brzinomerilnih trakov. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državne železnic Vreš sprejema do 17. decembra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg pocinkane pločevine in 10.000 kg ovs. — Direkcija državnega rudnika Bukinje sprejema do 18. decembra t. l. ponudbe glede dobave 250 m kabla. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 18. decembra t. l. ponudbe glede dobave ostrilnih plošč, 200 komadov karbidnih svetilk; do 20. decembra t. l. pa glede dobave 2000 kg kave. — Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 18. decembra t. l. ponudbe glede dobave 1 električnega viltja; do 22. decembra t. l. pa glede dobave strokovnih knjig in 10.000 kg karbida. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. decembra t. l. ponudbe glede dobave 1500 kg tračnikov, 50 kg gumijevga tesnila, 50 kg klingerit tesnila, 5 kg azbestne vrvice, 690 kg žičnikov, 50 kg žice, 20 m spiralnih gumijastih cevi, karborundum plošč ter glede dobave kompletnih priprav za čiščenje kotlov. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 20. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave grafikonov. — Dne 20. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave platna za zastave, in zastore; dne 22. decembra t. l. glede dobave odporne; dne 23. decembra t. l. glede dobave železnega materiala; dne 24. decembra t. l. pa glede dobave materiala za vodovodne instalacije. — Dne 22. decembra t. l. pri Upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 195.000 komadov škatelj za cigarete. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 20. decembra t. l. se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku Ministrstva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave rezervnih avtomobilskih delov; dne 22. decembra t. l. glede dobave

telefonskega materiala; dne 23. decembra t. l. glede dobave rezervnih avtomobilskih delov; dne 24. decembra t. l. pa glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala. — (Oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.) Dne 23. decembra t. l. se bo vršila pri Primorski Direkciji pošte in telegrafa v Splitu ofertalna licitacija glede dobave 500 parov čevljev. — (Pogoji so na vpogled pri isti direkciji.)

Oddaja zakupa bufeta na postaji Uvac se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 20. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zakupa restavracije na postaji Ustriprači - Goraždi se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 22. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Pridobivajte našemu listu vedno nove naročnike!

Transmisijaska (gonilna)

jermena

svetovne tovarne

„Gehrckens“

ima vedno na zalogi trrdka

FELIKS TOMAN ml.

Ljubljana, Resljeva c. 30

Zahtevajte specialne ponudbe!

MEDIĆ - ZANKL

tvornice olja, firneža, lakov in barv (boja)
d. z. o. z.

Centrala v Ljubljani * Lastnik Franjo Medić
Tovarne: Ljubljana - Medvode - Domžale
Podružnice in skladišča: Maribor, Novisad

Lasni dom. proizvodi: laneno olje, firnež, vse vrste lakov in emajlno lakastih barv, oljnatih barv, kemijsko čistih, olepšanih in navadnih prstenih barv vseh vrst in nijanc, steklarski kit, čopiče znamke „Meraki“ in sploh vse v barvarsko stroko spadajoče blago za obrtnike, trgovino, industrijo, za železnice, pomorstvo in zrakoplovstvo po solidnih cenah in točni postrežb

TUJEČ EVGEN, LJUBLJANA

Smoletova ulica šte. 3
se priporoča za prodajo elektrotehničnega materiala, žarnic, motorjev, železnih ognja in vloma varnih blagajn itd.

Telefon 26-89

Telefon 26-89

Naiboliši

firneži, laneno olje, vse vrste lakov in emajlno lakastih barv, kakor tudi kemijsko čistih, olepšanih in navadnih prstenih barv vseh vrst dobite po nizki ceni pri trrdki

Alojzij Keber,

Ljubljana, Marijin trg 8.

Detaljna zaloga DUKO-lakov po tvorniških cenah. — Antoxid barve zoper rjo.

IVAN FIGAR LJUBLJANA

Gospodstva cesta. Vošnjakova ul. 3.
(v bližini restavracije »Novi Svet«)

Zaloga, izdelovanje in popravilo vsakovrstnih pil (turpija) in rašpel. Delo se izvršuje strokovno po najnižjih cenah.

Pri večjem naročilu primerec pepust.

Plačam enostransko tovarnino.

**Kdor oglašuje,
ta napreduje!**

Železnina orodje, okovje itd.

Porcelan

Steklenina

BOGDAN ŽILIČ

LJUBLJANA, Dunajska c. 11
(poleg Figovca)

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in trrdkam